14

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

HYDROPE.

QUAM,

ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris

D. FRANCISCI VAN OUDENDORP,

HISTORIARUM ET ELOQUENTIÆ PROFESSORIS.

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu,*
& *Nobilissimæ* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis, ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examini submittit

GUILIELMUS EDDOWES,

ANGLUS.

Ad diem 17. Decembris 1751. hora locoque solitis.

Crescit indulgens sibi dirus Hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpore languor. HOR. Lib. II. Od. II.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud CONRADUM WISHOFF, 1751.

SPECTATISSIMO, INGENIOSISSIMO

VIRO

BENJAMINI STEAD.

NEC NON

REVERENDO, INTEGERRIMO

VIRO

THOMÆ HAYNES.

SUO PER AFFINITATEM FRATRI
CONJUNCTISSIMO

HANC DISSERTATIONEM INAUGURALEM
STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS

Ea qua decet
Obſervantia
D. D. C. Q.
GUILIELMUS EDDOWES.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS.

DE

HYDROPE.

§. I.

Hydrops a voce græca ὕδωρ aqua, & ὄψις visus, aut ὄπτομαι video; est tumidus corporis habitus a sero plus minus corrupto in membrana cellulosa collecto, aut in cavo quodam corporis effuso, partes continentes distendente. Si in membrana cellulosa, quatenus musculos sub cute ambit, eosque cuti laxe adnectit, aqua congesta hæreat, vocatur Leucophlegmatia, ex λευκὸν album, & φλεγμα pituita, intercus, aut Hydrops anasarca, ex ἀνα per, & σάρξ Caro, quæ ut Synonima tuto accipi possunt, licet Aretæus Cappadox, Fridericus Hoffmannus differentiam faciant, forte gradu differunt, sed plus minus diversam speciem non constituunt. Scrupulosis hisce differentiis exponendis non immoror, quum causæ, effectus, curatio prorsus eadem. Si ejusmodi aquæ congestio

partem quandam occupat, ab ea nomen fortitur. Si in Capite, Hydrocephalus; in Cavo Thoracis, hydrops pectoris; tum inter pulmones & pleuram, aut inter mediaftinum, aut intra pericardium, aut in fpatiis cellularibus, five inter contactus veficularum aëriferarum pulmonis hæret. In Cavo abdominis Afcites dicitur, ab ἀσκὸς Uter, eo quod Utris in modum venter diftendatur. Differt itidem fitu; aut hæret in duplicatura peritonæi, aut ovario alterutro, aut utroque, aut tuba alterutra, aut utero, in quibus aliquando ad centenas libras aqua reperta fuit. Si circa teftes ejusmodi tumor ortus, dicitur hydrocele ab ὕδωρ aqua & κήλη tumor, & fic de cæteris.

§. II.

Obefitas, graviditas, tympanites fubinde verum hydropem, & vice verfa, hydrops graviditatem, obefitatem aut tympaniten mentiendo Medicum incautum, proprios finguli affectus characteres non fatis figillatim examinantem, ægrumque nimis credulum decipiunt; nihilominus affectus hi adcurato prægresforum & phænomenorum in ægro præfentium & certo ordine per varia tempora fefe excipientium examine haud diffiulter difcernuntur. Hydropem femper præcedit cacochymia, aut plethora in cacochymiam verfa, confiftens in tenaci fpiffitudine, aut tenuitate, acrimonia focia; qualem graviditas non præfupponit. Alia phænomena in decurfu graviditatis, alia in hydropis. In hydropico omnium functionum languor, vigor nullus, æger licet alacer fuerit, nafcente & increfcente hydrope, torpefcit, color luridus, univerfi corporis habitus infigniter (five hydrops per corpus univerfum diffufus, five aliquam tantum partem occupet,) flaccefcit; tonus omnium partium remittit; Hæc eo magis increfcunt, quo magis malum inveterafcit, & quo copia magis augetur, acrimonia vim rodendi, deftruendi acquifiverit efficaciorem. Si hæc omnia conferantur cum iis, quæ in obefis & gravidis deprehenduntur, nulla hos affectus difcernendi difficultas. Signa pathognomica, five characteres proprii tam in hydrope quam in gravidi-

viditate occurrunt, ſigillatim contemplandi, quos prudens & circumſpectus Practicus non facilè confundet. *Conf. Aphorism. Boerh.* §. 14. *n°.* 1. & *Comment. van Swiet.* ad hunc Aphorism. Obſcurior diſtinctio, ſi hydrops cum graviditate coincidit. *v. Fr. Hoffm. T.* III. §. 19. *pag.* 526.

§. III.

Aretæus Cappadox diagnoſin exhibet Lib. IV. C. I. *Omnibus* (hydropicis) inquit, *ineſt pallor, ſpirandi difficultas, diverſis temporibus ſegnes ſunt pigritia multa, â cibo abalienatio, & ſi aliquid aſſumant, quamvis modicum & flatu carens, nihilominus valde inflantur, diſtenſiones patiuntur, citra madorem eorum corpus eſt; idcirco neque in balneis ſudore emadeſcunt; propterea albidi ſunt & effœminati; ſomni ſunt graves & torpentes, breves; animi deliquium, circa minima quæque ſollicitudo, vivendi cupiditas.* In gravidis hæc ex parte obſervantur, nunquam ita conjuncta ac in hydropicis, niſi graviditas cum hydrope complicata fuerit, ubi duplex onus.

§. IV.

Tympaniten (qui itidem tumor abdominis, ſed â materia flatulenta, elaſtica) prodit calor, extrinſecus corpori applicatus; cito enim abdomen, rarefacto intus incluſo aëre elaſtica materia refertiſſimo, mox intumeſcit, quod dum fit, omnia Symptomata evadunt pejora; anxietas, reſpirationis difficultas, reliquæ moleſtiæ increſcunt; item ſonus â percuſſo abdomine notabilior; elaſticitas incluſi aëris efficit, quod chordæ tympanum bellicum tendentes. Quid â tali diſtenſione in viſceribus contingat, notitia Anatomes oſtendit. Notum ex Phyſicis fluidum elaſticum ab omni parte æqualiter premere; tanta igitur eſt vis premens contra viſcera abdominalia, quanta contra peritonæum, muſculos abdominales & integumenta; indè obſtructiones viſcerum, circulatio perturbata. Nec obſtat, quod in graviditate ejuſmodi mala non fiant, lentè in ea cauſa diſtendens invaleſcit, natura hic imperatrix non ſuppreſſa

pressa nil agnoscit violenti; adeoque cum morbo minimé confundenda. Si quæ Symptomata in graviditate occurrant, temporis successu sponté evanescere solent. In tympanite augentur, sive materia elastica in duplicatura peritonæi, sive in cavo abdominis contineatur. Cæterum ascites & tympanites sibi admodum affines quoad causas, effectus & eventum. Uterque affectus à corruptione cujusdam visceris sæpe tantum in cadavere conspicua. Causa distendens in utroque malo fluidum est, fluidum causam materialem constituit; in Ascite aqueum, in tympanite aëreum, elasticum, utrumque inquinatum, fœtidum, cadaverosum, exitus utriusque fere semper lethalis.

§. V.

Modus, quo hydrops fit, increscit, ratioque sufficiens ex cognitis fluidorum elementis & conditione vasorum liquidò constat; & experimenta à Lowero aliisque instituta comprobant. Si in vivo animali vena aliqua major filo constricta per horam in eo statu permanet, oritur tumor œdematosus in illa parte, qua rami ad venam excurrant. Simile quid observant Chirurgi, dum ad enormes hæmorrhagias sistendas instrumentum venas valde comprimens applicatur, si hoc diutius relinquitur, pars in tumorem successive attollitur. Elegans experimentum ad demonstrandam Leucophlegmatiæ genesin in cadavere humano. Sumatur cadaver infantis in aqua cxx. gradus calida tamdiu relinquatur, donec calor naturalis in uniuerso corpore obtineat; sit tum ad manus liquidum tenuissimum, mobilissimum, croco tinctum per Syphonem sub aqua arteriæ immittatur, usque dum totum corpus turgeat; tum illico frigidæ inmergatur, ut subito constringatur, in ea per nycthemerum relinquatur, ut arteriæ vi elastica sese in statum quietis restituendo possint fluidum contentum versus fines urgere. Cadaver apertum ostendet liquidum immissum ex parte in cava effusum, pro parte in membrana cellulosa expressum; est verus hydrops artificialis. Si aërem immittis, produces

ces emphysema, tympaniten &c. Si cadaver majus est, modo brachium pro experimento capiendum. Si immittitur fluidum rubicundum paulo spissius in venam manus, subclaviâ juxta humerum constrictâ, brachium intumescet; eoque aperto, conspicientur cellulæ pinguedinosæ mire distentæ, vix aliam ob causam, inquit *Frid. Hoffman.* quam quod propter positum obstaculum liquor immissus ex venis membranam adiposam percurrentibus in substantiam istam raram minus resistentem expressus fuerit.

§. VI.

Ex dictis sequitur 1. Hydropem oriri posse, dum arteriæ dilatatis orificiis excretoriis plus exhalant, quam venæ resorbent. 2. Ex venis resorbentibus fluidum aquosum ex arteriis cute acceptum pressione in truncis existente, & vim suam versus fines terminante exprimi, Hydropem nasci. 3. Diapedesi & diæresi utrorumque vasorum idem fieri. Eadem videtur ratio ipsa partium natura suffulta in fluxu menstruo & hæmorrhoidali. Argumenta ex occultis qualitatibus desumpta nil moror. Opinionum commenta delet dies, naturæ judicia confirmat. *Cicero.*

§. VII.

Causæ antecedentes temperies laxa, humida, mora diuturna in locis frigidis depressis, uliginosis; opera mediante aquâ, aut in ipsa aqua instituenda, aëre jam frigido & humido existente, ut sunt eorum, qui lavando, piscando, canales mundando &c. vitam sustinent.

§. VIII.

Alimenta inertia, cruda, farinosa, non fermentata, potus aquosi ultra necessitatem ingesti, vita otiosa, morbi acuti critice solubiles, sed deficiente requisitâ coctione, imperfecte soluti,

aut non ſuccedente defectu virium ſolutæ materiæ excretione, ut criſes metaſtaticæ, fomitem hujus mali ponunt, datâ occaſione incendunt; hinc inflammationes, ſuppurationes, ſcirrhi certiſſimi Hydropis prodromi, modo natura prius non ſuccumbat.

§. IX.

Evacuationes conſuetæ ſuppreſſæ, neglectæ, ſive hæmorrhagiæ ſpontaneæ, periodicæ, quæ juvenibus plethoricis familiares, ſive ſanguinis miſſiones artificales. Naſcitur inde plethora naturæ gravis, ſub cujus onere languens diverticula quærit.

§. X.

Omnes excretiones nimiæ huc pertinent, ut natura, (quæ ſola eſt ſui ſeu vitæ conſervatrix & deficientis reſtauratrix), in conſueto ſuo opere perſiſtat, requiritur juſta humoris vitalis copia, debita qualitas & aptus impetus. Jactura igitur nimia humoris vitalis ſani cauſam ſanitatis ſecum aufert, natura inermi in ſuis anguſtiis relicta. Cauſæ alimenta digerentes ex maſſa humorum vitalium in ſuas officinas ſecernuntur; hac igitur deficiente, deficiunt illæ cauſæ; deficientibus his, coctio impedita, chylus crudus, ex quo in ſanguinem delato cacochymia, nata hac, omne malorum genus, adeoque Hydrops oriri poteſt.

§. XI.

Excretiones profuſæ retinendorum per vias naturales, ſive morboſæ, ſive malo mentis conſilio productæ, ut exſpuitio voluntaria ſalivæ, venus immodica, præpoſteræ purgationes alvi ope fortiorum purgantium, liquida vitalia ſolventium, putrefacientium; diarrhœæ ſpontaneæ diutius perſiſtentes, dyſenteriæ. *Qui lienoſi à dyſenteria corripiuntur, his longa ſuper-*

ve-

veniente dysenteria, Hydrops supervenit, aut lienteria & pereunt. Hipp. S. VI. *Aphor.* 43. Videtur in hoc casu lienis substantia in liquamen acre putridum resolvi, & per venam portæ, ductum hepaticum in cavum duodeni deponi, quales casus subinde in cadaveribus obvii. Ut paucis dicam, omnes causæ debilitantes, Vermes, Calculi, animi pathemata. &c.

§. XII.

Causas allegatas observata Practicorum confirmant, *aqua inter cutem nonnunquam â copioso frigido potu continuo provenit, quum præ nimia siti ad saturitatem quispiam multam aquam gelidam ingurgitaverit.* Aretæus Cappad. *l. c.* Accusat præclarus Vir potum aquæ frigidæ ad satietatem ingurgitatæ: quid de aqua calida, Infusis indicis, nulla suadente necessitate, affatim quotidiè ingestis judicandum? Rarissimus certé casus, ubi Hydrops potu frigido inductus, forte tantum corpore intus & extus æstuante; verum aquæ calidæ abusus nec tempore nec naturali satietate terminatus, vix alios habet limites, quam extremam impletionem. Aqua calida omnia penetrat, omnia laxat, omnia inertia reddit; cohæsio tam in firmis quam in fluidis imminuitur; natura quasi fluido redundanti immersa iners redditur, nec chylopoësis, nec hæmatopoësis ad gradum debitæ perfectionis promoventur: unde cacochymia pituitosa, Hydropes, diabetes olim rarissimus affectus, & vix â majoribus medicis observatus, nunc temporis satis frequens aquæ potricibus, inprimis otiosis. Viri exercitio corporis, aquas facilius discutiunt; exercitio corporis homo optime se munit in solo humido, depresso contra multos morbos. Si inter aquas hæreat, aquam calidam ingurgitet, mirum non est, si in Hydropem incidat. Plebeji debilitatem inde agnoscentes ad spiritum Juniperi refugiunt, â quo Vires contra Hydropem sperare possent, si parcissimus & rarior foret usus, & non plus aquæ assumeretur, quam sitis poscit; ast usu in abusum verso, pejor sequitur corporis conditio, ut optimé hic quadret dictum poëtæ,

Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdin.

Abusu hujus spiritus solida contrahuntur, fluida coagulantur, tenuiora in cellulas exprimuntur, deficientibus inde causis coctricibus defectus chyli & sanguinis boni; fatum ultimum apoplexia serosa, quæ fortè est Hydrops ventriculorum Cerebri, aut Hydrops corporis. Abstinentia & laborum necessitas hæc muliebria fata sæpè effugit. Firmiorem degunt vitam, qui in sudore vescuntur pane, modo leges justi moderaminis non transiliunt. Maxima pars Hydropicorum, spreta victus ratione, malum quod sustinent, contraxêre. Alii copia aquæ, alii cerevisiæ, alii vini, alii spirituum fermentatorum vi aromatica imbutorum, quandoque nulla necessitate imperante, in calamitosum hunc morbum incidêre.

§. XIII.

Quanquam nulla victus regula cuivis utilis sensu absoluto ferri possit, cum tot sint differentiæ accidentales, quot sint homines, & in uno homine respectu alterius, quot sint partes, nihilominus magnus Hippocrates calamitates ex pravo victu ortas perpendens generali quadam regula hominum saluti consulere voluit. Cibum labori & laborem cibo proportionavit, aut proportionare voluit, nec ætatis, nec consuetudinis, nec tempestatis rationem inire neglexit, ut varia loca in ejus operibus obvia fidem faciunt. *Labor firmat*, inquit, *otium hebetat.* justum corporis exercitium aquosa superflua dissipat, secretiones promovet, elementa humorum condensat, nutritionem firmam reddit; plethoram, obesitatem præcavet; inde occasionem Hydropis ex humorum inertia nasciturі præcidit. Omnia his contraria sunt causæ prædisponentes ad Hydropem, adeoque ex iis optimè intelliguntur. Itaque & morbus & medela simul sistuntur. Optime de his Hippocrates apud *van Swieten in Comment. ad Aphorism. Boerh.* 106. *pag.* 154. *Homo comedens sanus esse non potest, nisi etiam laboribus exerceatur, cibi enim & labores adversas inter se potestates, mutuo tamen ad sanitatem conferen-*

ferentes habent, labores namque ea, quæ adſunt, conſumere ſolent, cibi vero & potus vacuata replere. Et alibi cibos & labores inter ſe conferendo effectus recenſens monet, *reſpiciendum eſſe, utrum cibi labores, an labores cibos ſuperent, an moderate inter ſe habeant, quodcunque enim ſuperatur, ex eo morbi contingunt; ex mutua verò inter ſe æqualitate ſanitas eſt.* Hæc de ratione victus.

§. XIV.

Exemplum Hydropis ex jactura nimia ſanguinis inducti refert *van Swieten, l. c.* dicit, ſe vidiſſe *fœminam, cui ob validiſſimos & ſæpiſſime renatos animi affectus ſexageſies & ultra vena ſecta fuerat intra anni ſpatium, quæ obeſiſſima facta paucorum menſium intervallo* 150. *librarum pondere aucta fuerat, & quum continuo turgeret, renato ſanguine, nova ſanguinem mittendi neceſſitas urgebat magis quotidie, donec tandem ſoluto omni robore in Hydropem incideret.* Patet hoc exemplo 1. obeſitatem ad Hydropem diſponere. 2. juſtam copiam humorum vitalium, juſtamque eorum denſitatem requiri, ut vigor circulationis præcaveat nimiam pinguedinis productionem. Conf. §. 13.

§. XV.

Inter cauſas externas non infimum locum obtinet corporum irruentium vis, ictus, caſus &c. ubi in gravioribus contuſionibus humores effuſi putreſcunt, inde cum ſanguine ad vitalia delati tragœdias ludunt. Sic milites gregarii peccatum aliquod admiſſum rigore juris militaris luentes pœnalibus ictibus plus ultro contuſi lenta morte tabeſcentes, tandem in Hydropem ante mortem incidunt; vel oborta viſcerum inflammatione correpti exſtinguuntur. Illud frequentius, hoc rarius accidit: nam fere ſemper in locis contuſis omnis pinguedo, fibræ muſculares ex parte vaſa cum fluidis contentis, (horrendum viſu) in gelatinam putridam, vel in aquam converſa deprehenduntur. Putridum hocce liquamen inquinat univerſam vitalium maſſam &

efficaciſſimam mortiferi Hydropis cauſam ponit. In aliis conſpicitur lien; in aliis hepar contuſum, contenta ſubſtantia in liquamen nigrum fœtidum converſa. In aliis liquor inſtar loturæ carnis in cavo thoracis vel abdominis, imo in ventriculis cerebri reperta fuit, Robuſtiſſimos & vere martiales inexorabili hoc fato periiſſe norunt & dolent medici caſtrenſes & præſidiarii.

Hujus credendi ſunt viſa cadavera teſtes.
Res in judicio ſtatque caditque Virûm.

§. XVI.

Aliis cauſis peculiaribus, quum ad allegatas referri poſſint, recenſendis ſuperſedeo. Si quis plura deſiderat, adeat Frid. Hoffman. Bonet. Etmuller. aliosque inſigniores Practicos.

§. XVII.

Conditio ægri, natura & vis morbi inter ſe comparata, incrementum, pars obſeſſa eventum præſignant.

§. XVIII.

Hydrops recens ſola laxitate partium ab aquoſis ingeſtis & vita otioſa in locis humidis oriundus, nullo morbo inveterato delitescente in ſubjectis cæterum ſanis conveniente rerum nonnaturalium uſu, medicamentis evacuantibus, diureticis, purgantibus per vices adhibitis, interpoſitis roborantibus haud difficulter cedit.

§. XIX.

In prognoſi non tantum morbus, ſed & æger reſpiciendus, pacata mens ægri & religioſa obſervatio legum â medico præſcriptarum ad ſanitatem recuperandam plurimum facit; ſpretis hiſce

hisce inanis spes ægri & medici, nisi casu æger illis indulgeat, quibus magna fiat immutatio in interioribus, qualia appetitu insolito desiderantur. Ægrum immorigerum curari vix posse dicit *Celsus Lib.* 3. *cap.* 21. his verbis· *Hydrops facilius in servis, quam in liberis tollitur, quia cum desiderat famem, sitim, mille alia tœdia, longamque patientiam, promptius his succurritur, qui facile coguntur, quam quibus inutilis libertas est. Sed ne hi quidem, qui sub alio sunt, si ex toto sibi temperare non possunt, ad salutem perducuntur. Ideoque non ignobilis medicus Chrysippi discipulus apud Antigonum Regem amicum quendam ejus notæ intemperantiæ mediocriter eo morbo implicitum negavit posse curari: Quumque alter medicus Epirates Philippus se sanaturum polliceretur, respondit, illum ad morbum respicere, se ad animum. Neque eum res fefellit, iste enim, quum summa diligentia non medici tantummodo sed etiam Regis custodiretur, tamen malagmata sua devorando bibendoque suam urinam in exitium se præcipitavit.*

§. XX.

Morbi Hydropi socii, sive prægressi, sive supervenientes Hydropem reddunt plus minus periculosum; prout sua natura vitæ magis adversi. Senectus ipsa est morbus insanabilis, Hydrops seni obveniens mortem accelerat: ita si cuidam in ætate vegeta longo morbo vires exhaustæ sint, superveniente Hydrope ea restaurare facile non est, adeoque nec curare Hydropem.

§. XXI.

Hydrops â labe viscerum, scirrho, suppuratione, phthisi, lethalis fere pronunciandus; unde extinctorum plurima in practicis exempla, vix unum vel alterum persanati â tempore Hippocratis in hunc usque diem. *Quibus hepar aqua repletum ad omentum eruperit, his venter aqua repletur & moriuntur. Hipp. L.* VII. *Aph.* LV. *Conf. Comm. de Gorter* ad hunc *Aphorism.*

§. XXII.

§. XXII.

Locus obſeſſus, Symptomata bene cognita exitum deſignant. Sitis â corruptela fluidorum mali præſagii, innuit corroſionem omnium partium, humoris acris per vaſa eroſa effluxum; inde dolor, inquietudines, pervigilia, pulſus inæqualis, intermittens; animi deliquia, mors.

§. XXIII.

Hydrocephalus effuſa & collecta intra cranium aqua, oſſa in ſuturis removente, compreſſo cerebro in apoplexiam lethalem definit; in pueris, ubi oſſa cedere poſſunt, malum diutius protrahitur. In adultis cito lethalis.

§. XXIV.

Hydrops pectoris ab ulcere pulmonum, expreſſo ſero, corrupto & retento intra pulmonem pure brevi ſuffocat. id ſubinde eveniſſe inſpecta cadavera Hydrope pectoris exſtinctorum docuêre. Hoc caſu paracentheſis nil juvat, quum fons mali exhauriri non poſſit. Nulla autem ſunt ſigna, quibus hic affectus ab Empyemate diſcernatur.

§. XXV.

Neque Curationem admittere videtur Hydrops ovarii, aut tubæ Fallopii, ubi aquæ ad centenas libras collectæ hærent, vitam in partibus circumpoſitis ſuffocant. Secretio urinæ in renibus impeditur, tota maſſa ſanguinis fit urinoſa, putrida: unde ſitis, pervigilia, animi defectus, vitæ extinctio.

§. XXVI.

Hydrops ingens uteri ab orificio interno coälito certo lethalis, niſi forte inciſione, ut in partu cæſareo, aqua educatur. Si

Si vero via per orificium datur, ab expedito chirurgo facile educetur; id autem fiat per vices, ſi una vice libra educatur, ſufficit, partes interim internas & externas roborando.

§. XXVII.

Aſcites cum graviditate ad maturitatem fœtus relinquendus, tum ſponte aqua cum fœtu exit: de quo ſupra.

§. XXVIII.

Prognoſtica ab excretis fere hæc ſunt: ſi alvus ſoluta, aquoſa, non fœtida adeo, nec colorata, nec viridia, nec atra per plures dies dimittit, aut per vias urinæ, ſpiracula cutis forma ſudoris magna copia ejusmodi humoris excernatur, ſive ſponte natura id fiat, ſive dato purgante, ſudorifero aut diuretico illæ excretiones excitatæ & promotæ fuerint; ſi corpus inde detumeſcat, functiones læſæ incipiant reſtitui, vitam de morbo triumphaturam indicat, & vice verſa, morbum de vita, ſi inde ſymptomata augeantur. *Ab inſania hydrops bonum. Hipp. Aph.* v. *S.* VII. Plurima de his occurrunt â Practicis notata, quæ allegare ſupervacaneum duxi.

§. XXIX.

DE CURATIONE.

Hæc ex data cauſarum & modi, quibus hydrops oritur, expoſitione utcunque intelligitur, adeoque paucis eam expediam. Omnis hydrops vel eſt ſimplex, vel cum aliis morbis complicatus. Tum ipſe hydrops vel eſt in principio, vel tractu temporis vires acquiſivit, uti ſuperius oſtenſum. Origo igitur tam hydropis, quam morbi ſocii curaturo noſcenda, ut recta medendi methodo, medicamentis auxiliantibus naturæ ſuccurrat, eam aquis liberet, iis ignoratis cæca & præpoſtera curatio.

§. XXX.

Quod si hydrops simplex, recens exquisito rerum non naturalium usu in subjectis vegetis fere curatur, evitando causas, quibus inductus, & adhibenda opposita. v. gr. si aër humidus, frigidus, uliginosus, opera in aquis peracta; alimenta pravi succi, abusus potus aquosi, aut spirituum stillatitiorum; vita otiosa, animi affectus tristes causam dederunt, contraria his in usum vocanda. Eligendus aër siccus, calidus, mora in superiori ædium parte super tabulatum ligneum, alimenta sicciora, boni succi, carnes assæ juniorum animalium, panis bis coctus, rite fermentatus &c. ea copia assumenda, ne gravent, ne superent vires digestrices, in hydropicis non adeo validas, licet in mali principio, eo quod debilitas prægressa plerumque inter causas hydropis sit. Potus sit parcus, generosus, vinum rubrum, austeriusculum inprimis convenit, aut cerevisia bonæ notæ. Exercitium corporis, quantum vires permittunt, quo secretiones viscidi soluti maxime promoventur, excretiones secreti expediuntur. Tranquillitas animi curationi inprimis favet. Externe conveniunt frictiones, balnea sicca, in arena vel clibano. Si his addis diuretica, purgantia, interpositis roborantibus, nil ultra requiritur.

§. XXXI.

Medicamentorum roborantium primatum obtinet Mars, & ex eo præparata, v. g. limatura martis, eadem in vino Rhenano soluta. Vinum hoc martiatum Celeb. *Boerh.* in debilitate & laxitate incomparabile deprædicat; item præparata cum acidis facta â *Sydenhamo* laudata, vitriolum martis &c. Ex vegetantibus Radices Bistortæ, Tormentillæ, Gentianæ, Zedoariæ. Cort. Peruv. Fraxin. summitat. Card. Ben. absinth. Cent. min. Tanacet. & ejusmodi amara adstringentibus sociata deligantur; allium quoque non repudiatur.

§. XXXII.

§ XXXII.

Purgantia in hoc affectu laudantur, quæ eliquant, solvunt, ut Mercurius (*) & præparata ex eo, Jalappa, Scammonium, Aloëtica, Gummi Acria, ut Gummi Ammoniacum, Galbanum, Opopanax, Sagapen. Mastich. pilulæ Ruffi, Succi vegetantium acriores, recentes, ut Ebuli. rad. Bryon. &c. Ut & quæ peracta purgatione roborant, quale est Rhabarbarum. De Rhabarbaro verum est, quod roboret, verum illa vis roborans in primis viis subsistit, visceribus interioribus non communicatur, quod ostendit ejus infusum, quod non relinquit alvum stipatam. Interim virtutem in hydropicis egregiam exerit. In intimos recessus penetrat, solvit & balsamica sua amaritie vegetantibus propria putredini resistit. Ex Rhei Extracto Gum. Ammon. sale polychresto & sapone Veneto, Balsamo Peruviano vel Tereb. exceptis conficiuntur pilulæ anti-hydropicæ, efficacissimæ, tutissimæ, ea copia exhibendæ, ut alvus tantum soluta servetur, non ut profusæ diarrhœæ insequantur, & corpus alimento destituatur. Qui bene dividit, tuto imperat. Ingens remediorum farrago in auctoribus obvia. Alii fossilia præferunt, alii vegetantia, alii salem armoniacum; alii omne præsidium collocant in tinctura illa ob colorem cælestina dicta, quæ nil aliud est, nisi solutio cupri in solutione salis armoniaci. Laudato ingentia rura, exiguum colito. Quum horum propriam experientiam non habeam, satis esse ratus, si levioribus, tutissimis scopus obtineri nequit, ad illa modo recensita confugere; agenda & omittenda ex viribus ægri & morbi discere. Juxta *Boerh. Inst.* §. 1083. ubi asserit, non posse

(*) Non majus deobstruens quam Mercurius crudus est. Hinc quum morbus â nimis viscidis humoribus vasa excretoria cutis, renum &c. infarcientibus ortus sit, Medicamen hoc cum diureticis vel diaphoreticis pro re nata exhibitum speratos poterit habere successus. Ad promovendum ingressum ejus in vasa lactea, quodam medio uti Terebinthina &c: dividi poterit, & sic ad gr. vj. plus minus quavis nocte exhibendus, ac sequentibus diebus diaphoretica, diuretica decocta superbibenda.

posse indicari agenda & actura, nisi perspectis causis, viribus vitæ & morbi, item in quo gradu exstiterint. Emetica multum commodi interdum producere possunt, præcipua sunt Crocus Metallorum, sal tartari emet. Ipecacuan; sed *Sydenham Oper. om. p.* 496. dicit: *nisi venter in tumorem insignem attollatur, omnino convenit, ut tota res evacuantibus per inferiora committatur.* Omnino ab iis abstinendum, si suspicio est, viscera esse labefactata.

Casus sunt observati, ubi pluribus sine effectu exhibitis, vesicatoria applicata speratum effectum produxêre.

§. XXXIII.

Si tumor hydropicus adeo ingens, qualis subinde in ascite, sive aqua hæreat in tubis Fallopii, sive in ovariis, sive in duplicatura peritonæi, sive in Cavo thoracis, ut remediis internis evacuari nequeat, arte chirurgica via paranda. Locus incidendus ex parte affecta, modus, cautelæ, aliaque necessaria deinceps remedia, ex Chirurgicis petenda.

§. XXXIV.

Hæc pauca scopo meo sufficere existimo, quædam obiter attigi, quædam propositæ brevitatis ergo præterii, ea vero, quæ naturam morbi constituunt, pro virium tenuitate expedire conatus sum. Diffusa admodum est hujus morbi historia, quoad causas, loca obsessa, effectus, remedia, curationem quibus colligendis & describendis volumen requireretur. Præsentia, qualiacunque sint B. L. ut æqui bonique consulat, rogo.

F I N I S.